

Ötökkäteemavuoden 2019 loppuraportointi

VD/259/00.01.04.02/2019

KR/SL

Teemavuoden toiminta

Vantaalla on vietetty vuodesta 2015 lähtien luontoon liittyviä teemavuosia. Teemavuosikäytännön vakiinnuttaminen on kirjattu kaupungin strategiaan vuosille 2018-2021. Näin luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalaisten luontosuhdetta, joka on tie kohti vastuullista ja kestävä elämäntapaa.

Teemavuoden 2019 aiheena olivat ötökät. Ötökkäteemavuoden tavoitteena on herättää mielenkiintoa ötököihin ja niiden merkitykseen luonnolle ja ihmisille sekä parantaa ötököiden elinolosuhteita. Ympäristölautakunta toimi Ötökkävuosi-teemavuoden kehittämishankkeen ohjausryhmänä.

Projektin käytännön vetovastuu oli Vantaan ympäristökeskuksella. Teemavuoden aikana tarjottiin monipuolisesti tietoa ötököistä. Ohjelmassa oli mm. luentoja, kursseja, näyttelyitä ja ötökkäteemaisia luontoretkiä.

Lähiluonto-oppaat

Lähiluonto-oppaat järjestivät retkiä erityisesti päiväkotijäsen- ja koululaisryhmille. Retkien pääpainona oli ötököihin tutustuminen pyydystämällä, tutkimalla ja pohtimalla ötököiden merkitystä luonnossa. Keväällä koululaisretkiä oli 45 ja päiväkotiretkiä 14. Syksyllä koululaisretkiä oli 33 ja päiväkotiretkiä 21. Vanhus- ja vammaisryhmille järjestettiin teemavuoden aikana 9 retkeä, martoille 3 retkeä ja omakotiyhdistykselle yksi retki. Lähiluonto-oppaat kouluttivat myös yhden päiväkodin varhaiskasvattajia käyttämään luontoa oppimisympäristönä. Retkille osallistujia oli yhteensä noin 2500.

Lähiluonto-oppaat toivat ötökkäteemavuotta esille myös asukaspäiville.

Lähiluonto-oppaiden johdolla jättipalsamia kitkettiin neljästä eri paikasta Vantaalla. Talkookohteina olivat keväällä Itä-Hakkilan oja, Vierumäenoja, Vapaalassa Lammasoja ja Hämevaarassa Multaoja. Kesän aikana monet talkoista innostuneet asukkaat kitkivät omatoimisesti jättipalsamia alueeltaan, mikä onkin ollut lähiluontovuosien tavoitteena.

Luennot ja retket

Kesällä 2019 oli mahdollisuus osallistua ötökkätapahtumiin kartanoympäristössä. Kesä-heinäkuussa järjestettiin kahdesti Ötökkäsafari Katrinebergin kartanopuistossa ja loppukesästä Håkansbölen kartanolla vietettiin kahdesti Ötököiden yö -tapahtumaa. Osallistujia näihin oli noin 170. Petikonmäen ötökkävalokuvausteemaiselle luontoretkelle osallistui 30 retkeläistä. Pääkaupunkiseudun yhteisiä luontoretkiä järjestettiin Vantaalla 25 kpl, joissa oli yhteensä noin 600 osallistujaa. Näillä retkillä oli ötökkäteema vahvasti mukana.

Teemavuoden yleisötilaisuuksissa asiantuntijat, biologit Jaakko Kullberg, Jarmo Saarikivi ja Leena Luoto, kertoivat mm. ötököiden merkityksestä ja ötökkäystävällisestä kaupunkiluonnosta. Luennot toteutettiin yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksen kanssa. Mielenkiintoisista aiheista ja hyvistä esiintyjistä huolimatta yleisömäärä jäi pieneksi, keskimäärin alle kymmenen kuulijaa luentoa kohden.

Vantaan kaupunginmuseon arkkitehti Andreas Koivisto luennoi Ötököiden hyödyntämisestä historian tutkimuksessa marraskuussa Vantaan Svenska Veckanin yhteydessä.

Teemavuoden ohjelma Vantaan eri toimijoilla

Useat Vantaan toimijat ottivat ötökkäteeman ohjelmaansa. Vantaan luontokoulun ohjelmassa teemavuoden aihetta nostettiin näkyvämmiin esiin. Tikkurilan kirjasto järjesti keväällä ötökkäaskartelupajan lapsille ja ötökkäteemaisen kirjanäyttelyn.

Vantaan kaupunki yhdessä Vantaan fotokerhon kanssa järjesti kaikille avoimen ötökkävuoden valokuvauskilpailun. Kilpailukuvan tuli esittää Suomessa tavattavaa ötökkää ja kilpailussa oli kaksi sarjaa: Instagram-kuva ja digikuva. Kilpailuun lähetettiin 498 kilpailukuvaa ja voittajat palkittiin kilpailukuvista koostetun näyttelyn avajaisten yhteydessä 15.10.2019.

Hyönteishotelleja rakennettiin muun muassa SLL Vantaan talkoissa Vantaan luontokoululla, ja Kierrätyskeskuksessa Koivukylässä valtakunnallisen ulkoluokkapäivänä. Jälkimmäisestä toimitettiin yksi isompi hyönteishotelli Tikkurilan kirjaston kaupunkiviljelmälle. Vantaan Liikkuva päiväkotitoiteutti kymmenkunta hyönteishotellityöpajaa varhaiskasvattajille.

Lasten kulttuurikeskukset Toteemi ja Pessi järjestivät monipuolisesti ötökkäaiheisia aktiviteetteja. Ötököitä muovailtiin, piirrettiin, askarrelltiin sekä niiden asuinympäristöön tutustuttiin retkien muodossa. Ötökkäteema näkyi myös Vantaan kulttuuripalveluiden kevään ja syksyn 2019 Taidekaruselli-kerhotoiminnan sisällöissä.

Opetushallituksen rahoittamassa pariopettajuuskokeilussa Vantaalla ötökkäteema oli vahvasti esillä. Kuvataidekoulu hallinnoi hanketta ja yhteistyökumppaneina olivat muut taiteen perusopetuskoulut Vantaalta. Ötökkäteeman puitteissa ötököihin tutustuttiin eri taiteenlajien kautta.

Julkaisuja ja viestintää

Ötökkävuosi oli esillä vuoden jokaisessa Asukaslehdessä. Teemavuodesta uutisoi myös Helsingin Sanomat, Vantaan Sanomat sekä Kirkko ja Kaupunki -lehti. Teemavuoden Facebook-sivulle päivitettiin ajankohtaisia asioita ötökkävuoden tiimoilta sekä tietopaketteja ötököistä. Lähiluonnon Facebook-sivusto keräsi uusia seuraajia ja vuoden lopussa seuraajia oli kaikkiaan noin 900. Tietokirjailija ja valokuvaaja Seppo Parkkinen valitsi maaliskuusta joulukuuhun kuukauden ötökän, jota esiteltiin valokuvan ja lyhyen tekstin kera Vantaan kirjastoissa sekä teemavuoden Facebook- ja nettisivuilla.

Ympäristölautakunta 11.12.2019 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi Ötökkäteemavuoden 2019 loppuraportointi.

Päätös:

Merkitään tiedoksi Ötökkäteemavuoden 2019 loppuraportointi.

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto.

Lisätiedot:

Sonja Lahtinen, puh. 040 482 0801, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi